

‘Glassholes kunnen we missen als kiespijn’ van Dirk Verhofstadt

Glasshole is de nieuwste scheldnaam in internetland. Het wordt gebruikt tegen mensen die zich met hun Google Glass asociaal gedragen. Vooral het ongevraagd fotograferen en filmen van anderen stoot mensen af. Dat ondervond ook Sarah Slocum die onlangs met haar slimme bril een punkbar binnenstapte in San Francisco en er al snel belaagd werd door een aantal aanwezigen die protesteerden tegen haar ongevraagd filmgedrag. Ze vreesden voor de aantasting van hun privacy, en uit de stroom reacties die op het incident volgde, bleek dat de meesten zich keren tegen Slocum en haar bril. Dat is slecht nieuws voor Google dat met Google Glass nog in een experimentele fase zit – wereldwijd verkocht het bedrijf doelbewust slechts 1.500 exemplaren – maar dat het vanaf april massaal wil commercialiseren.

Sommigen relativiseren het gevaar voor privacy-schending. Ze wijzen op de vele onbemande camera's in steden en langs autosnelwegen die nu al ons doen en laten volgen. Ze wijzen op de praktijk van GSM-operatoren die exact bijhouden naar wie en van waar we met iemand telefoneren. Ze wijzen op het feit dat talloze mensen met hun kleine camera's en mobiele telefoons beelden maken van anderen. En ze wijzen op het feit dat alle gebruikers van grote sociale medianetwerken zoals Facebook, Twitter en YouTube nu reeds weet hebben van ons surfgedrag, welke pagina's we bekijken en welke filmpjes we downloaden. Sterker nog, uit de onthullingen van Snowden over NSA blijkt dat de Amerikaanse en Britse veiligheidsdiensten het telefoon en mailverkeer van een onbekend aantal mensen volgt en onderzoekt.

Dat alles klopt, maar dat neemt het bezwaar tegen Google Glass niet weg. Wat NSA doet is gewoon illegaal, of minstens onethisch. Wie een camera plaatst op een openbare plaats (door de overheid) of een besloten plaats dat voor het publiek toegankelijk is (zoals winkels) moet dit melden aan de privacycommissie en moet dit met een pictogram 'camerabewaking' vooraf duidelijk maken. Gebruikers van Facebook, Twitter en YouTube geven door het goedkeuren van de gebruiksvoorwaarden expliciet aan dat ze hun toestemming geven tot het exploiteren van hun gegevens. En beelden die men met een foto toestel of mobiele telefoon maakt, mag men niet uitzenden of publiceren zonder uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene, tenzij men er in de publieke ruimte toevallig als 'voorbijganger' op afgebeeld staat.

Dat laatste geldt ook voor Google Glass. Alleen beseft iedereen dat bij een massaal gebruik van deze bril het aantal schendingen van de privacy enorm zal toenemen. Google is zich

bewust van dit probleem en geeft op haar website dan ook adviezen om de bril op een ‘correcte’ manier te gebruiken. Zo moet je er geen boek mee lezen want anderen zouden het raar vinden dat je een lange tijd als het ware naar niets staat te staren. Zo kan je best je bril afzetten als je in de persoonlijke levenssfeer van anderen komt (Google geeft het voorbeeld van een verliefd koppeltje in een restaurant dat het niet leuk zou vinden dat iemand hen filmt). Zo is het aangewezen dat je je Google Glass afzet als hetzelfde gevraagd wordt aan gebruikers van mobiele telefoons. En als je toch een foto wil maken, vraag dan eerst de toestemming.

Of deze etiketteregels zullen helpen is zeer de vraag. Verschillende cafés, restaurants en hotels in de VS hebben al een verbod op het gebruik van Google Glass ingevoerd om hun klanten tegen een mogelijke aantasting van hun privacy te beschermen. Ook bioscopen in de VS overwegen om de bril in hun zalen te verbieden teneinde illegaal kopiëren te vermijden. Maar wat met andere publieke of voor het publiek toegankelijke plaatsen? In veel gevallen zal het voor mensen die ongevraagd gefilmd worden, nauwelijks mogelijk zijn om te weten wie de beelden gemaakt heeft, waardoor men moeilijk klacht zal kunnen indienen. Het kan ertoe leiden dat men het hele principe van de privacy verpulvert tot een waardeloos principe dat niet kan afgedwongen worden, een tendens die al enige tijd bezig is.

Op die manier wordt onze vrijheid ondermijnd. Geen enkele handeling kan ethisch zijn als men hiermee de menselijke integriteit van anderen aantast. Iedere mens heeft het recht om zijn persoonlijke levenssfeer te beschermen. Het begrip privacy bevat dus twee belangrijke elementen: het recht om onbewaakt of onbespied door het leven te gaan, en het recht om zelf te bepalen wie informatie over ons krijgt. Bescherming van de privacy is nodig om de waardigheid en integriteit van onszelf en dat van anderen niet in het gedrang te brengen. De bal ligt nu in het kamp van Google om voldoende technische aanpassingen door te voeren waardoor bijvoorbeeld gezichten van gefilmde mensen onherkenbaar worden gemaakt, net zoals dat nu gebeurt bij het nemen van beelden door Streetview. Dat zal Google Glass op slag minder aantrekkelijk maken, maar wel bescherming bieden voor al wie toevallig in beeld komt van respectloze Glassholes.

Dirk Verhofstadt

De auteur is professor ‘Media en ethiek’ aan de UGent en kernlid van Liberales.

<mailto:verhofstadt.dirk@telenet.be>